

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Jn matrimonio sunt tria

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymūdi.

¶ Ibi est affinitas. et illa affinitas est occulta. et de occultis non iudicat ecclesia. Aliter dicitur. talis affinitas bene impedit matrimonium. ¶ Hec dicitur cum sanguinea ad alterum. et tamen non impedit matrimonium. ¶ Hec dicitur cum ipsa adultera per se. Ex hoc tunc vltimum dubitatur. verum aliquis interficiens possit trahere matrimonium cum uxore interfecti. Rursum quod sic. quod talis interfecto. forte non cogitavit de matrimonio. ¶ Trahen-
s^r tu caste viuendo .i. uxore (do cum tali muliere siue femina.

Si potes abstinere prima muliere sepulta

potes caste viuere. s^c in matrimonio. i. luxuria impugnat.

Et si non. melius est nubere quam nimis viri.

¶ In ista parte auctor ponit quodam documenta siue quosdam persuasiones circa ipsum matrimonium. Et dicit sic. si aliquis habuerit uxorem et ista diuina promissione mortetur. si talis per se abstinere a libidine et a coitu. nullo modo ducat aliam uxorem si autem vir non potest se abstinere melius est ut ducat aliam uxorem quam quod nimium a peccata carnali impugnet. quod melius est nubere quam nimis viri. a luxuria impugnet.

¶ Circa istam notam. auctor ponit vnam persuasionem quod vir mortua muliere per ma aliam non ducat. Ratio est. quod melior est status castus quam coniugatus. nam sunt tripliciter status datus triplex fructus. ut virginibus datus continentie fructus. viduatis sexagesimus. et coniugatis tricesimus. Et si aliquis se potest abstinere. maius premium consequitur. si autem abstinere non potest propter antiquam et malam consuetudinem. tunc melius est eum nubere quam nimis viri in luxuria. ut dicit apostolus. quod tunc forte committeret maiora peccata. Item dicit apostolus. si non caste tamen caute. et hoc sic exponitur de matrimonio in quo homo sic cauetur. quod matrimonium est inuentum propter fornicationem euitanda sed tamen hoc dicitur apostolus aliquid exponitur dicentes. si non caste tamen caute. id est in loco secreto vel in angulo. sed hoc non valet. quod vbi cumque committitur extra matrimonium semper est peccatum mortale. vnde propheta fornicatores et adulteros iudicabit dominus. Sed aliquid doctores ponderant illa propheta. melius est nubere quam viri. inferentes ex hoc quod nuberet est bonum. quod omnis coniugatus presupponit positum dici de ambobus coniugatis. Ibi respondetur ut dicitur logici. quod coniugatus capit dupliciter. proprie et improprie. proprie capiendo tunc presupponit positum dici de ambobus coniugatis. improprie vero tunc non est et sic sumitur hic et in alijs similibus orationibus. ut ibi. fides christiana est melior ius daica. ¶ Item notandum. quod bonum est prima uxore mortua virum abstinere. ita quod aliam non ducat. Ratio est. nam si aliam duxerit bigamus efficitur. et per omnes inabilis ad susceptorem sacrorum ordinum. ¶ Tamen bigamus dicitur a bis. id est duo. et gamma mulier. quod duas habet mulieres. ¶ Item notandum quod in isto sacramento sunt tria sicut in alijs sacramentis. scilicet sacramentum. res sacramenti. sacramentum et res sacramenti simul. Sacramentum tamen est cognitio exterior vel coniunctio per euidencia signa facta. sed res sacramenti tamen est duplex. scilicet prima. et est gratia quod facit hominem declinare a malo et facere bonum. Alia est secunda. et est signum unionis christi et ecclesie. quod sicut se vir seipsum mel desponsauit mulieri. sic christus se semel desponsauit ecclesie. cuius caput ipse est sed sacramentum et res sacramenti. est aiaz coniunctio et corporis indissolubilis unio. quia tunc homo intrat matrimonium ad fornicationem euitanda et ad plures generationes.

¶ Ultimo nota. dicitur est super quod error est vna conditio matrimonium impediens. Pro hoc dubitatur. verum nobilitas impedit matrimonium. ¶ Hec dicitur et dirimas tractum. Et videtur quod sic. quod secundum magnum iniaz. si aliquis trahit cum nobili et talis non est nobilis. non valet. ¶ Sequitur quod nobilitas impedit matrimonium. Sed in oppositum arguitur sic. accensura non impedit matrimonium. sed nobilitas est accensura.

igitur. Quomodo nota est de se. et sicut malorum. Ad hoc dubium respondetur. quod in matrimonio
sunt duo. scilicet essentialia et accidentalia. essentialia sunt materia et forma. materia est pro
na. forma pro est unio animarum. idivisibilis. et talia impediunt matrimonium. Sed acciden
tia sunt nobilitas et divitiae. et talia non impediunt matrimonium. Sed tunc ad rationes pos
sit dici. quod de nobilitate dupliciter loquimur. uno modo capimus nobilitatem per subiecto
nobilitatis. hoc impedit matrimonium. ubi gratia. si credere me habere cum persona nobi
li. et tunc est ignobilis. hoc impedit matrimonium. et hoc probatur ratione prima. Si autem loquimur
de nobilitate accidentali subiecti. hoc non impedit matrimonium. et hoc probatur ratione tertia.

.i. deputata rpa .i. dant .i. i. qd s^c matrimonii

Tempora certa patent quibus hoc liceat celebrari

.i. necessarium .i. p aliquo usus

Et tibi non opus est aliquo scripto referari

.i. repies s^c casus .i. no debito processu

Invenies plures quibus non ordine recto

.i. matrimonij subdividimus s^c casus

Casus coniugij nunc nos distinguimus hos sic

s^c vir .i. mortue mulieris .i. paratela

Tu de defuncte mulieris sanguine nullam

.i. mulieris .i. accipias. s^c ducat viri de progenie viri sui mortui

Uxorem ducas. e converso nec et illa

¶ Nunc autem ostenditur in quibus partibus ante licitum sit celebrare matrimonium. Et dicitur
dicit illa pars in duas partes. primo facit quod dicitur. 2° excusat se de quibus insufficientia.
ibi (Invenies plures) primo dicitur sic. quod sponsalia possunt fieri omni tempore anni. solennitas autem
nuptiarum et copula carnalis in certis temporibus prohibentur. primo tempus prohibetur est ab
adventu domini usque ad octavam epiphanie. secundum est a quadragesima usque ad octavam
trinitatis. In omnibus alijs temporibus possunt fieri solennitates nuptiarum. imo persone que sunt
matrimonialis sunt hijs temporibus debet esse casta. Et dicitur ulterius. (Et tibi non opus
est) volens tantum quod ista rpa in nullo scripto referari debet. Ratio est. quia ista rpa
infringuntur. quia in lxx. et in adventu domini mulieres sunt solennitates matrimonij.
quod tamen de iure non debet fieri. et quia illa rpa infringuntur. Et autem hic notandum expli
cat ista festa. Et subdit alium casum dicens. si uxor alicuius mortua talis alia non
debet ducere de stirpe prime uxoris. sed alienam. sic e converso si vir mortua mulier
non debet alique ducere de stirpe prime uxoris. **¶** Circa hanc notandum ista festi
sta hic enumerata impediunt matrimonium. sed non dirimunt tractum. et licet hijs
temporibus solennitas fieri non debet. tamen si sit matrimonium equum bene debet servari et non rumpi
sive dirimi. **¶** Secundo notandum. quod istis temporibus non possunt matrimonij attentari
intelligitur dupliciter. uno modo quantum ad matrimoniale tractum. alio modo quantum ad so
lennitates nuptiarum. primo modo possunt fieri singulis temporibus. sed secundo modo non. Ratio
est. quia solennitates nuptiarum impediunt homines in devoto. sed quia istis temporibus homines
magis debent devoti et ad servitium dei preparari quam alijs temporibus. Et hinc solennita
tes prohibentur. et non solum solennitates nuptiarum. sed etiam matrimoniales.

¶ Tercio notandum. quantum tempore sit tractum matrimonij si stabit. siue sit tempus in
terdictis et sacris siue non. nisi aliquando legitima processerit propter quam stare non potest.
Unde sequitur quod tempore necessitatis si coniugium potest celebrari. siue tempus interdicitis. siue
non. Nam ponatur quod inter aliquem masculum et puellam facta essent sponsalia et ipse